

Josef Staněk

HIV/AIDS a některé etické otázky

Diplomová práce předložená na KTF UK 14.12.2009

Posudek vedoucího práce

Vedení této práce jsem převzal ve stádiu, kdy práce na ní už byla značně pokročilá, a její vypracování jsem neměl možnost ovlivnit.

Pojednání o HIV/AIDS je po všech stránkách velmi fundované a precizní a je třeba je vysoce hodnotit. Práce je velmi pečlivě a korektně zpracovaná, má však jednu závažnou závadu. Její velká většina pojednává o různých aspektech AIDS, a to z hlediska zejména lékařského, případně z jiných hledisek, avšak ne z hlediska etického. To jako by bylo jen hlediskem okrajovým, i když by ve skutečnosti mělo být hlavním. Vyjádřená etická stanoviska jsou jako by jen poznámky na okraj v textu, jehož páteř tvoří něco jiného. Práce vlastně není o etice či morální teologii.

Kdybychom z práce vynechali neetická a neteologická pojednání, zbyly by jen spíš okrajové poznámky odvolávající se na několik míst z Písma a na několik málo teologických knih vydaných v českém jazyce, které jsou navíc vybrány značně jednostranně. Takoví autoři jako Rotter či Virt, jejichž práce byly navíc publikovány v českém jazyce, jsou pominuti. Výběr teologické literatury je vzhledem k etické závažnosti tématu značně omezený.

Teologické poznámky by potřebovaly řádné teologické rozpracování a zdůvodnění a hlubším vzhledem do dané problematiky.

Jako příklad uveďme větu na str. 26: "I když se ve společnosti nelze vždy odvolávat na křesťanské zásady v chování lidí, přesto je třeba v oblasti sexuální výchovy pěstovat pocit odpovědnosti za své zdraví, je třeba morálně odsuzovat promiskuitu, prohlubovat znalosti o nebezpečí přenosu HIV a musí být propagována věrnost partnerů, a nebo alespoň bezpečný sex."

Toto je věta velmi závažná, ale také částečně sporná a částečně odporující církevní nauce. To by se mělo řádně vyložit a řádně zdůvodnit. Církevní nauka v žádném případě nepřipouští "bezpečný sex" s použitím kondomu. Lze přesto tuto cestu doporučovat jako prevenci proti přenosu HIV? Lze propagovat věrnost partnerů, kteří třeba nejsou sezdaní? Jakým směrem mají působit církevní činitelé? Proč se ve společnosti nelze vždy odvolávat na "křesťanské zásady"? Platí v tom případě vůbec?

Tato jediná věta obsahuje celou řadu témat, která by bylo třeba řádně rozpracovat. Bylo by třeba o nich a o dalších řádně teologicky přemýšlet a ne pouze občas citovat něco z teologické literatury.

Autor zaujímá stanoviska, jež jsou případně i v rozporu s jasnou církevní naukou. V žádném případě nechceme říci, že by na to nemohl mít právo, avšak je třeba, aby si této skutečnosti byl vědom a aby ji řádně vysvětlil a zdůvodnil. To se ovšem neděje. Jestliže např. na str. 35 v pozn. 92 doporučuje jako nejspolehlivější ochranu proti přenosu HIV při pohlavním styku kondom, měl by vědět, že papežové se proti této metodě opakovaně ostře vyslovují a měl by se s touto skutečností nějak vyrovnat. Jinak musíme autorovo stanovisko považovat za nepřijatelné!

I jiné autorovy teologické postoje musíme považovat za nejasné – např. v otázce, zda člověk, který je HIV pozitivní, smí uzavřít manželství. Jak tato otázka souvisí s textem Mt 19,12 citovaným na str. 48 v pozn. 152?

Při obhajobě je třeba řádně vyvrátit či vysvětlit námitky obsažené v tomto posudku.

Přes uvedené námitky práci doporučuji k obhajobě.

14.1.2010

Libor Ovečka, vedoucí práce